

การกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ยัง”¹

Grammaticalization of /jan/

สุรีเนตร จรัสจรวงเกียรติ

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการของคำว่า “ยัง” ตั้งแต่สมัยสุโขทัยต่อเนื่องมาจนถึงสมัยปัจจุบัน โดยใช้แนวคิดทฤษฎีเรื่องการกลายเป็นคำไวยากรณ์ (grammaticalization) มาช่วยในการวิเคราะห์ ผลการศึกษาพบว่าเส้นทางการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ยัง” มี 2 เส้นทางหลัก เส้นทางแรก เริ่มจากคำเนื้อหาอย่างคำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’ ได้พัฒนาไปเป็นคำไวยากรณ์ต่าง ๆ ได้แก่ คำช่วยกริยา คำเชื่อมอนุพจน์ และคำกริยาการิต ส่วนอีกเส้นทางหนึ่ง เริ่มจากคำเนื้อหาเช่นกัน ได้แก่ คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ โดยได้พัฒนาไปเป็นคำไวยากรณ์อย่างคำบุพบท ถึงแม้ว่าการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ยัง” จะแยกออกเป็น 2 เส้นทาง แต่ก็ยังถือว่ามีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน เนื่องจากคำกริยาดังกล่าวมีต้นกำเนิดของแต่ละเส้นทางมีความสัมพันธ์กันทางความหมาย คือ ต่างก็แสดงถึง ‘สภาพที่มีอยู่’

คำสำคัญ: การกลายเป็นคำไวยากรณ์ คำหลายความหมาย คำหลายหน้าที่

Abstract

This article investigates the development of the word /jan/ from the Sukhothai period right up until the present time using grammaticalization theory. Findings indicate that the historical development of /jan/ has two main pathways: (1) the lexical verb /jan/ meaning “to exist” as the original word, and then developed into three grammatical words which are the auxiliary, conjunction, and causative marker, and (2) the transition from the lexical verb /jan/ meaning “to stay or to be in/at” into the preposition. The two main pathways are related since the original verbs share an identical core meaning, i.e. “persistent state”.

Keywords: grammaticalization, polysemous word, polyfunctional word

¹บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตของผู้วิจัยเรื่อง “‘ยัง’: การศึกษาเชิงประวัติ” ซึ่งเป็นวิทยานิพนธ์ของภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2551 (สุรีเนตร จรัสจรวงเกียรติ, 2551) โดยการศึกษาในบทความนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์รายละเอียดเพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในตอนต้นที่ 4 และตอนที่ 5 อีกทั้งยังได้ปรับลำดับการนำเสนอใหม่ให้ต่างจากในวิทยานิพนธ์เพื่อให้เห็นภาพกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ยัง” ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

1. บทนำ

คำว่า “ยัง” ในภาษาไทยเป็นคำที่มีความหมายและหน้าที่ที่หลากหลาย เช่น

- (1) เขายังกินอยู่
- (2) นอกจากโง่แล้วยังหยิ่งด้วย
- (3) ยังชีวิตให้เป็นไป ยังใจให้ชุ่มชื่น
- (4) แจ้งความมายังท่านทั้งหลาย

ทั้ง 4 ตัวอย่างข้างต้นเป็นตัวอย่างที่ปรากฏในพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 943) โดยพจนานุกรมฯ ได้ให้นิยามและกล่าวถึงหน้าที่ของคำว่า “ยัง” ในแต่ละตัวอย่างไว้ ดังนี้

ตัวอย่างที่ (1) คำว่า “ยัง” เป็นคำช่วยกริยา ใช้แสดงว่ากริยานั้นกำลังกระทำอยู่ ตัวอย่างที่ (2) คำว่า “ยัง” ใช้เข้าคู่กับคำอื่น เพื่อเชื่อมประโยคหน้ากับประโยคหลังที่มีข้อความคล้ายคลึงกันให้เนื่องกัน ตัวอย่างที่ (3) คำว่า “ยัง” เป็นคำกริยา มีความหมายว่า ‘กระทำให้’ และตัวอย่างที่ (4) คำว่า “ยัง” เป็นคำบุพบท มีความหมายว่า ‘สู่’ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 943)

หากวิเคราะห์ในเบื้องต้น จะพบว่าคำว่า “ยัง” ในตัวอย่างที่ (1) และ (2) น่าจะพอหาจุดที่เชื่อมโยงหรือคล้ายคลึงกันได้บ้าง เนื่องจากปรากฏในตำแหน่งหน้าคำกริยาเหมือนกัน แต่เมื่อนำคำว่า “ยัง” ในทั้ง 2 ตัวอย่างแรกไปเทียบกับคำว่า “ยัง” ในตัวอย่างที่ (3) และ (4) ก็จะเห็นว่ามีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก เพราะนอกจากจะปรากฏในบริบทหรือโครงสร้างที่แตกต่างกันแล้ว ในด้านความหมายก็ดูเหมือนจะหาความสัมพันธ์ระหว่างกันได้ยากอีกด้วย

หากพิจารณาจากข้อมูลภาษาไทยในสมัยปัจจุบันเพียงอย่างเดียว อาจจะไม่ทำให้เห็นว่าคำว่า “ยัง” ทั้งหมดนี้มีความเกี่ยวข้องหรือสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาพัฒนาการของคำว่า “ยัง” โดยย้อนไปศึกษาจากข้อมูลภาษาไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย และศึกษาเรื่อยมาจนถึงสมัยปัจจุบัน เพื่อที่จะหาข้อสรุปว่าคำว่า “ยัง” เหล่านี้ มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันหรือไม่ อย่างไร

ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมจากเอกสารที่ตีพิมพ์แล้ว ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน คือ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช 1826 ถึง 2560 โดยเก็บข้อมูลจากเอกสารที่มีความน่าเชื่อถือ เช่น พระราชนิพนธ์ของพระมหากษัตริย์ งานที่ประพันธ์โดยขุนนางหรือข้าราชการในสมัยต่าง ๆ เอกสารราชการ หนังสือพิมพ์หรือวารสารที่มีกองบรรณาธิการตรวจสอบและรับผิดชอบ เป็นต้น อีกทั้งยังเก็บข้อมูลโดยเน้นให้เนื้อหาที่มีความหลากหลาย คือ มีทั้งที่เป็นสารคดีและบันเทิงคดี และไม่เก็บข้อมูลจากเอกสารที่มีผู้แต่งซ้ำกัน เพื่อไม่ให้ได้ข้อมูลที่เป็นสำนวนของบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ ส่วนการแสดงตัวอย่างในแต่ละหัวข้อนั้น

หากตัวอย่างไม่ได้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ผู้วิจัยจะเลือกนำมาเสนอในบทความนี้เพียงบางสมัยเท่านั้น นอกจากนี้ ในบทความก็จะมีการใช้เครื่องหมาย “>” ในหลายส่วนซึ่งจะหมายถึง ‘กลายเป็น’

จากการสำรวจงานวิจัยที่ผ่านมาซึ่งศึกษาเรื่องคำในภาษาไทยสมัยต่าง ๆ หรือศึกษาเรื่องพัฒนาการของคำในภาษาไทยนั้น พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ มักจะมีการแบ่งช่วงสมัยของข้อมูล ตามงานวิจัยเล่มอื่น ๆ หรือแบ่งสมัยโดยใช้เหตุผลทางสังคมหรือประวัติศาสตร์เป็นหลัก

อย่างไรก็ตาม ในบทความนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่าคำแต่ละคำน่าจะมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่ไม่เหมือนกันทั้งหมด หรือมีการเปลี่ยนแปลงที่เป็นลักษณะเฉพาะของตัวเอง ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงจะไม่ใช้แนวทางการแบ่งสมัยของงานวิจัยอื่น ๆ มาเป็นต้นแบบ แต่จะแบ่งช่วงสมัยตามข้อมูลที่ปรากฏจริง คือ แบ่งช่วงสมัยโดยพิจารณาจากลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางภาษาของคำว่า “ยัง” เป็นหลัก ดังจะนำเสนอต่อไป

บทความนี้แบ่งออกเป็น 5 ตอน ตอนที่ 1 คือ บทนำ ตอนที่ 2 กล่าวถึง แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตอนที่ 3 กล่าวถึงหมวดคำและความหมายของคำว่า “ยัง” ในสมัยต่าง ๆ ตอนที่ 4 กล่าวถึง คำว่า “ยัง” ที่มีคุณสมบัติของคำ 2 ชนิด ตอนที่ 5 กล่าวถึง การกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ยัง” และตอนสุดท้ายเป็นบทสรุป

2. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 คำพ้องรูปพ้องเสียง คำหลายความหมาย และคำหลายหน้าที่

ปรากฏการณ์คำพ้องรูปพ้องเสียง (homonymy) คือ การที่คำที่มีรูปเดียวกัน มีหลายความหมาย แต่ความหมายเหล่านั้นกลับมีความแตกต่างและไม่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน (Lyons, 1995: 55; Hopper and Traugott, 2003: 77; Taylor, 2003: 102-103; Evans, 2007: 102) เช่น คำว่า “คน” ที่หมายถึง ‘มนุษย์’ และคำว่า “คน” ที่หมายถึง ‘กิริยาที่เอามือหรือสิ่งอื่นกว่นเพื่อทำสิ่งที่นอนกันหรือที่เกาะกันอยู่เป็นกลุ่มเป็นก้อนให้กระจายขยายตัวหรือกว่นสิ่งต่าง ๆ ให้เข้ากัน’ มีข้อสังเกตว่าคำว่า “คน” ทั้ง 2 ความหมายข้างต้น พจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้แยกไว้เป็น 2 คำตั้ง ได้แก่ “คน ๑” และ “คน ๒” ตามลำดับ เพื่อให้เห็นว่าเป็นคำที่มีความหมายต่างกัน เป็นอิสระจากกัน หรือเป็นคนละคำกัน ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: (2), 226-227)

ส่วนคำหลายความหมาย (polysemy) คือ ปรากฏการณ์ที่คำหนึ่งรูป มีความหมายมากกว่า 1 ความหมาย และความหมายเหล่านั้นมีความเกี่ยวข้องกันหรือสัมพันธ์กัน ถ้าหากคำหลายความหมายนั้นสามารถทำหน้าที่ทางไวยากรณ์ได้หลายหน้าที่ หรือปรากฏได้ในหลายหมวดคำ จะเรียกปรากฏการณ์เช่นนี้

ว่าเป็น “คำหลายหน้าที่” (polyfunctionality) ได้ด้วย (Lyons, 1995: 58; Hopper and Traugott, 2003: 77; Taylor, 2003: 102-103; Evans, 2007: 163-165; กิ่งกาญจน์ เทพกาญจนา, 2559: 256)

ตัวอย่างของคำหลายความหมายที่ไม่ได้เป็นคำหลายหน้าที่ เช่น คำว่า “กิน” ในตัวอย่าง ‘กินข้าว’ และ “กิน” ในตัวอย่าง ‘กินแรง’ คำว่า “กิน” ในทั้ง 2 ตัวอย่างมีความหมายร่วมกัน คือ ‘การนำสิ่งใดสิ่งหนึ่งของเข้าสู่ร่างกาย’ (โสรัจ เรืองมณี, 2553: 18) จึงเป็นคำหลายความหมาย แต่ไม่ถือว่าเป็นคำหลายหน้าที่ เพราะต่างก็ทำหน้าที่หรืออยู่ในหมวดคำเดียวกัน คือ เป็นคำกริยา

ส่วนตัวอย่างของคำหลายความหมายที่เป็นคำหลายหน้าที่ด้วย เช่น คำนาม “หลัง” ในตัวอย่าง ผมรู้สึกคันหลัง และคำบุพบท “หลัง” ในตัวอย่าง ต้นไม้อยู่หลังบ้าน คำว่า “หลัง” ในทั้ง 2 ตัวอย่างมีความหมายร่วมกัน คือ ต่างก็สื่อถึงตำแหน่งหรือพื้นที่ ‘ด้านหลัง’ (ศุภชัย ตั้ววิชัย, 2557) จึงถือว่าเป็นคำหลายความหมาย และในขณะเดียวกันก็ถือเป็นคำหลายหน้าที่ด้วยเพราะปรากฏอยู่คนละหมวดคำหรือมีหน้าที่ทางไวยากรณ์คนละอย่างกัน

ในกรณีของคำว่า “ยัง” หากผลการศึกษาพบว่าคำว่า “ยัง” ในทั้ง 4 ตัวอย่างข้างต้น มีความเกี่ยวกับสัมพันธ์กันจริง ก็จะถือว่าเป็นคำหลายความหมายและเป็นคำหลายหน้าที่ด้วย แต่หากไม่มีความเกี่ยวข้องกันทางความหมาย ก็จะถือว่าเป็นเพียงคำพ้องรูปพ้องเสียง

การเกิดคำพ้องรูปพ้องเสียง ถือเป็นปรากฏการณ์ที่เป็นเหตุบังเอิญในภาษาที่คำในความหมายและหน้าที่ต่าง ๆ บังเอิญมีเสียงและรูปเหมือนกัน เราอธิบายไม่ได้ว่าคำพ้องรูปพ้องเสียงนั้นเกิดขึ้นเพราะอะไร ส่วนการเกิดคำหลายความหมายหรือคำหลายหน้าที่ ไม่ใช่เหตุบังเอิญ แต่เป็นปรากฏการณ์ปกติที่เกิดขึ้นในภาษา เป็นแนวโน้มของคนที่จะใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แล้วให้มากที่สุด (เพียรศิริ วงศ์วิภาณนท์, 2545: 312) คือ ใช้คำที่มีอยู่เพื่อสื่อความหมายหรือทำหน้าที่ได้กว้างขึ้นหรือมากขึ้น โดยกระบวนการสำคัญกระบวนการหนึ่งที่ทำให้เกิดปรากฏการณ์คำหลายความหมายหรือคำพ้องรูปพ้องเสียง ได้แก่การกลายเป็นคำไวยากรณ์

2.2 การกลายเป็นคำไวยากรณ์

การกลายเป็นคำไวยากรณ์ (grammaticalization) มีลักษณะสำคัญอย่างหนึ่ง คือ เป็นการเปลี่ยนแปลงแบบทิศทางเดียว (unidirectional process) (Heine และ Keteva, 2002: 4) กล่าวคือ การกลายเป็นคำไวยากรณ์เป็นการเพิ่มขอบเขตทางไวยากรณ์ของหน่วยคำ จากคำเนื้อหา (content word) ไปเป็นคำไวยากรณ์ (grammatical word) หรือจากคำที่มีความเป็นไวยากรณ์น้อยไปเป็นคำที่มีความเป็นไวยากรณ์มากขึ้น (Kurylowicz, 1965: 52)

คำเนื้อหา หมายถึง คำที่มีความหมายประจำคำ บอกสิ่งที่เป็นรูปธรรม นามธรรม เหตุการณ์ การกระทำ สภาพ คุณสมบัติ มีข้อจำกัดปรากฏร่วมกับคำอื่นน้อย โดยสามารถสื่อความหมายได้โดยลำพัง ไม่ต้องอาศัยคำอื่น (Fries, 1952; Hopper และTraugott, 2003) ส่วนคำไวยากรณ์ หมายถึง คำที่แสดงลักษณะทางไวยากรณ์ เช่น บอกกาล การณ์ลักษณะ พจน์ บุรุษ หรือเป็นคำบอกความสัมพันธ์ทางไวยากรณ์ระหว่างคำหรืออนุพยางค์ คำไวยากรณ์มีข้อจำกัดในการปรากฏร่วมกับคำอื่นมาก ไม่สามารถสื่อความหมายที่เป็นใจความหลักของประโยคได้โดยลำพัง ต้องอาศัยคำอื่น (Fries, 1952; Hopper และTraugott, 2003)

ตัวอย่างการกลายเป็นคำไวยากรณ์ในภาษาไทยที่เป็นการเปลี่ยนแปลงจากคำเนื้อหาไปเป็นคำไวยากรณ์ เช่น การเปลี่ยนแปลงจากคำกริยา “อยู่” ที่หมายถึง ‘พักอาศัย, ไม่ไปจากที่’ ไปเป็นคำช่วยหลังกริยา “อยู่” (มิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์, 2546) ส่วนตัวอย่างการกลายเป็นคำไวยากรณ์จากคำที่มีความเป็นไวยากรณ์น้อยไปเป็นคำที่มีความเป็นไวยากรณ์มากขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงที่ยังไม่ข้ามหมวดคำจากคำกริยา “เป็น” ที่มีความหมายประจำคำว่า ‘ดำเนิน, ปรากฏอยู่’ และ ‘บังเกิด’ ได้พัฒนาไปเป็นคำกริยาที่มีความเป็นไวยากรณ์มากกว่า ได้แก่ สัมพันธกริยา “เป็น” ซึ่งถือเป็นคำกริยามีหน้าที่ทางไวยากรณ์ คือแสดงความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยที่อยู่หน้ากับหน่วยที่อยู่หลังคำว่า “เป็น” ว่ามีความสัมพันธ์กันแบบที่หน่วยหลังระบุกลุ่ม ประเภท หรือลักษณะให้แก่หน่วยหน้า (สุรีเนตร จรัสจรวงเกียรติ, 2555)

นอกจากการกลายเป็นคำไวยากรณ์จะเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบทิศทางเดียวแล้ว โดยทั่วไปคำที่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์จะมีลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ มีการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป (gradual change) (Hopper และ Traugott, 2003: 49) หาก A เป็นความหมายหรือหน้าที่ที่เกิดขึ้นก่อน และ B เป็นความหมายหรือหน้าที่ที่เกิดขึ้นทีหลังจะพบการเปลี่ยนแปลงที่มีลักษณะดังนี้

$$A > \left\{ \begin{array}{c} A \\ B \end{array} \right\} > B$$

จากเส้นทางการเปลี่ยนแปลงข้างต้นจะเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงจาก A ไป B ไม่ได้เป็นการเปลี่ยนแปลงแบบฉับพลัน แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป หรือผ่านขั้นตอนที่อยู่ระหว่างกลาง (intermediary stage) กล่าวคือ ในช่วงที่มี B เกิดขึ้น A ก็ยังคงอยู่ ไม่ได้หายไปทันที หรือเป็นช่วงที่คำคำนั้น ยังมีความกำกวมในการวิเคราะห์ คือ วิเคราะห์ว่าเป็น A ก็ได้ หรือเป็น B ก็ได้ เป็นต้น

ผู้วิจัยจะกล่าวถึงเรื่องหมวดคำและความหมายของคำว่า “ยัง” ในสมัยต่าง ๆ ก่อน แล้วจะกล่าวถึงรายละเอียดเกี่ยวกับการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ยัง” ในลำดับต่อไป

3. หมวดคำและความหมายของคำว่า “ยัง” ในสมัยต่าง ๆ

จากการรวบรวมข้อมูลคำว่า “ยัง” ที่ปรากฏตั้งแต่ในสมัยสุโขทัยจนถึงสมัยปัจจุบันและนำมาวิเคราะห์ตามเกณฑ์ทางวากยสัมพันธ์ ได้แก่ เกณฑ์ตำแหน่งและเกณฑ์การเป็นองค์ประกอบของส่วนของประโยค ดังที่ปรากฏในหนังสือ “โครงสร้างของภาษาไทย: ระบบไวยากรณ์” (วิจิตร ภาณุพงศ์, 2538) พบว่าคำว่า “ยัง” ปรากฏอยู่ใน 4 หมวดคำ ได้แก่ คำกริยา คำช่วยกริยา คำบุพบท และคำเชื่อมอนุพจน์

3.1 คำกริยา “ยัง”

จากข้อมูลที่ปรากฏ พบตัวอย่างคำกริยา “ยัง” ที่แสดงความหมายเด่น ๆ จำนวน 3 ความหมาย ได้แก่ ความหมายว่า ‘มีอยู่’ ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ และความหมายบ่ง ‘การิต’

3.1.1 คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’

คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’ ซึ่งมีความหมายย่อว่า ‘มีชีวิต’ ‘เหลือ’ หรือ ‘มี’ พบตัวอย่างตั้งแต่สมัยสุโขทัยเรื่อยมาจนถึงประมาณช่วงสมัยรัชกาลที่ 8 ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างสมัยสุโขทัย

- (5) พ่อภูตายยังพี่กู ภูรำบ่าเรอแก่พี่กู ดังบ่าเรอแก่พ่อภู

(ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหงด้านที่ 1)

(กรมศิลปากร, 2526: 9)

ตัวอย่างที่ (5) คำกริยา “ยัง” อาจพิจารณาได้ 2 ความหมายย่อย ความหมายแรก คือ ‘มีชีวิต’ เนื่องจากปรากฏร่วมกับกริยา “ตาย” (ถอดความได้เป็น ‘พ่อภูตาย แต่พี่กูมีชีวิต(อยู่)’) อีกความหมายหนึ่ง หมายถึง ‘เหลือ’ (ถอดความได้เป็น ‘พ่อภูตาย เหลือพี่กู’)

ตัวอย่างสมัยรัชกาลที่ 3

- (6) แลเสบียงอาหารตั้งแต่ด่านลำจากขึ้นไปจนถึงเมืองสีมม อ้ายลาวเผาเสียส่วนหนึ่ง ยัง ๒ ส่วน

(จดหมายเหตุ รัชกาลที่ 3 เล่ม 3)

(กรมศิลปากร, 2530: 37)

ตัวอย่างสมัยรัชกาลที่ 5

- (7) พระบรมวงศานุวงศ์ขุนนางผู้ใหญ่ผู้น้อยเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทเอนอันมากประมาณ ๓๐ คน คือ สมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภาณุรังสี ๑ พระองค์เจ้ากมลลาส ๑ ... มีสเตอร์อาลาบาศเตอ ๑ นี่เป็นต้น ยังหลวงขุนอีก แล้วจึงพระราชทานเงินตรา ๕ ตำลึงกับผ้า ๒ สำหรับแต่พระยาศรีสิงหนาทให้ไปพระราชทานหลวงบำรุงบุรีกรมการเมืองพิไชย

(หนังสือ COURT ข้าราชการ เจ้านาย 11 พระองค์ทรงช่วยกันแต่ง เล่ม 1)

(สำนักราชเลขาธิการ, 2539: 46)

ตัวอย่างที่ (6) คำกริยา “ยัง” มีความหมายว่า ‘เหลือ’ เนื่องจากปรากฏร่วมกับกริยาที่มีความหมายว่า ‘ทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งลดน้อยลง’ ได้แก่ กริยา “เผา” ส่วนตัวอย่างที่ (7) คำกริยา “ยัง” มีความหมายว่า ‘มี’

3.1.2 คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’

คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ มีความหมายย่อว่า ‘พัก/อาศัย/อยู่ (ณ ที่ใดที่หนึ่ง)’ หรือ ‘ปรากฏ (ณ ที่ใดที่หนึ่ง)’ โดยคำกริยา “ยัง” นี้ จะปรากฏร่วมกับนามวลีบ่งสถานที่คำกริยาในความหมายนี้พบตัวอย่างตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงประมาณช่วงสมัยรัชกาลที่ 3 ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างสมัยสุโขทัย

- (8) ...จารึกอันหนึ่งมีในเมือง.....อันหนึ่งมีในเมืองฝาง อันหนึ่งมีในเมืองสระหลวง
.....หมทลประดิษฐานไว้ด้วยพระบาทลักษณะหัน พระบาทลักษณะนั้นไรร
พระยารัชมกราชให้พิมพ์เอารอยดิน.....พระเป็นเจ้าถึงสิ่งหลอันเหยียบเหนือจอมเขา
สุมนกุฎบรรพต ประมาณเท่าใดเอามาพิมพ์ไว้ จูงคนทั้งหลาย.แท้.....อันหนึ่ง
ประดิษฐานไว้ในเมืองศรีสขชนาลัยเหนือจอมเขา...อันหนึ่งประดิษฐานไว้ในเมืองสุโขทัย
เหนือจอมเขาสุมณกุฎ อันหนึ่งประดิษฐานไว้ในเมืองบางพานเหนือจอมเขานางทอง
อันหนึ่งประดิษฐานไว้ในเหนือจอมเขาที่ปากพระบาง จารึกก็ยังไว้ด้วยทุกแห่งฯ

(ศิลาจารึกนครชุม ด้านที่ 2)

(กรมศิลปากร, 2526: 39)

ตัวอย่างสมัยรัชกาลที่ 1

- (9) มาตราหนึ่ง นายดาบไซ้ให้ตรวจดูความอันอยู่ในกระลาการให้รู้ว่าผู้ใดขาดผู้ใดยัง
แม้้นลูกความผู้ใดหนีกลางคืนเท่าใดให้ใส่ชื่อไว้กลางคืน ถ้าขาดกลางวันให้ใส่ชื่อไว้กลางวัน
(กฎหมายตราสามดวง เล่ม 1 ลักษณะตระลาการ)

(ราชบัณฑิตยสถาน, 2550: 482)

ตัวอย่างที่ (8) คำกริยา “ยัง” มีความหมายว่า ‘ปรากฏ’ ส่วนตัวอย่างที่ (9) คำกริยา “ยัง” มีความหมายว่า ‘อยู่’

3.1.3 คำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายบ่ง ‘การิต’

คำกริยาการิต (causative verb) หมายถึง คำกริยาที่เมื่อปรากฏในประโยคแล้วจะทำให้เห็นความหมายของเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ คือ เหตุการณ์ที่เป็นสาเหตุซึ่งเกิดขึ้นก่อน และเหตุการณ์ที่เป็นผลซึ่งเกิดขึ้นทีหลัง (วิภา วงศ์สันตวินิช, 2556: 16)

คำว่า “ยัง” ที่เป็นคำกริยาการีตนี้ พบตัวอย่างตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงปัจจุบัน โดยตั้งแต่สมัยอยุธยาถึงรัชกาลที่ 8 พบเฉพาะที่ปรากฏในโครงสร้าง [“ยัง” + นามวลี + “ให้” + กริยาวลี] ดังตัวอย่างที่ (10) ถึง (12) ซึ่งคำกริยาการีต “ยัง” สามารถแทนที่ได้ด้วยกริยา “ทำ”

ตัวอย่างสมัยอยุธยา

- (10) อันว่าทางคือ พระอัฐมรามาธิบดินทรอันก่อประด้ายองค์ 8 ประการนี้ ก็**ยัง**เสนา**มาให้**หลง
(ประชุมจดหมายเหตุสมัยอยุธยา ภาศ 1, 2510: 37)

ตัวอย่างสมัยรัชกาลที่ 5

- (11) นิพพานศัพท์ แปลว่าออกแล้วจากคัมภีร์เป็นที่ยัง**จัดให้**หลง
(พระราชปฤจฉาในรัชกาลที่ 5)
(พระราชปฤจฉาพระราชนิพนธ์ในชั้นกรุงรัตนโกสินทร์ เล่ม 2, 2513: 183)

ตัวอย่างสมัยรัชกาลที่ 8

- (12) สัตว์เหล่าใดทั้งหมดในโลกนี้ เป็นอยู่อาศัยอาหาร สัตว์เหล่านั้นทั้งหมดจงได้อาหารที่ยัง**ใจให้**
ฟูด้วยความคิดคือบุญฤทธิ์ของเรา
(พระราชปฤจฉาในรัชกาลพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล)
(ประสิทธิ์ แสงทับ, บรรณาธิการ, 2550: 461)

ส่วนในสมัยปัจจุบัน คำกริยาการีต “ยัง” ก็สามารถปรากฏในโครงสร้าง [“ยัง” + นามวลี + “ให้” + กริยาวลี] ได้เช่นกัน เช่น ในตัวอย่างที่ (3) ซึ่งได้กล่าวไว้ในตอนต้น (**ยัง**ชีวิต**ให้เป็นไป** **ยัง**ใจ**ให้**ชุ่มชื้น) อีกทั้งยังมีการขยายขอบเขตไปปรากฏในโครงสร้างแบบอื่น ๆ ได้ด้วย ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างสมัยปัจจุบัน

- (13) ข่าวการเสียชีวิตของนักแสดงวัยรุ่นสาว**ยัง**ความ**เสียใจให้**กับเพื่อนร่วมวงการบันเทิงเป็นอย่างมาก
(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)
(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ภาควิชาภาษาศาสตร์, 2556)

ตัวอย่างที่ (13) คำกริยา “ยัง” ปรากฏในโครงสร้าง [“ยัง” + นามวลี + “ให้” + คำบุพบท + นามวลี] และสามารถแทนที่ได้ด้วยกริยา “สร้าง” หรือกริยาวลี “ก่อ/ทำให้เกิด”

3.2 คำช่วยกริยา “ยัง”

ในภาษาไทย คำช่วยกริยา “ยัง” จะมีตำแหน่งอยู่หน้าคำกริยาหรือกริยาเรียงของประโยค เป็นคำบ่งชี้การณลักษณะ (aspect) ไม่สมบูรณ์ โดยพบตัวอย่างตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างสมัยสุโขทัย

- (14) ...แต่เมื่อเจ้าศรีศร็ฐราชจุฬามณี**ยังน้อย** แม่ให้กินนมได้สองปีปลายคำนึงในที่แทครานันมา
ถึงสิบเจ็ดปีสิบแปดปี...

(ศิลาจารึกวัดศรีชุม ด้านที่ 1)

(กรมศิลปากร, 2526: 68)

ตัวอย่างสมัยธนบุรี

- (15) จิงพระยาราม พระกลาโหม พระมหาเทพ ก็ให้ตั้งค่ายในกำแพงพระนครเปนวงพาด ก็เอาปืน
ใหญ่ปืนมณฑกมาตั้งดาไว้ในนาค่ายนั้น ฝ่ายพลอันอยู่น่าที่กำแพงเชิงเทินนั้นก็**ยังรบพุ่ง**
ป้องกันอยู่

(พระราชพงษาวดารกรุงเก่าตามต้นฉบับหลวงฉบับจุลศักราช 1136)

(ประชุมพงษาวดาร ภาคที่ 4, 2459: 15)

ตัวอย่างสมัยรัชกาลที่ 3

- (16) ลุศักราช ๑๑๔๘ ปีมะเมียอัฐศก ข้า**ยัง**แพงเสมอ

(จดหมายเหตุความทรงจำของกรมหลวงนรินทรเทวี)

(กรมศิลปากร, 2503: 38)

ตัวอย่างสมัยรัชกาลที่ 5

- (17) เมื่อล่องแพมาถึงกรุงเทพฯ แล้วจึงให้เงิน ถ้า**ยังไม่ถึงก็ยังไม่ให้**

(วชิรญาณ เล่ม 8, 2435: 197)

ตัวอย่างสมัยปัจจุบัน

- (18) ผู้หญิงส่วนมาก**ยังไม่**ได้รับการบริการจากรัฐอย่างเพียงพอในด้านสาธารณสุข และการศึกษา

(คลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ)

(จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ภาควิชาภาษาศาสตร์, 2556)

ถึงแม้คำช่วยกริยา “ยัง” ในตัวอย่างที่ (14) ถึง (18) จะแสดงการณลักษณะไม่สมบูรณ์เหมือนกัน แต่ก็มีรายละเอียดที่ต่างกัน กล่าวคือ ตัวอย่างที่ (14) และ (16) แสดงความหมายว่ายังคงอยู่ในภาวะหรือสภาพนั้น ในขณะที่ตัวอย่างที่ (15) รวมทั้งตัวอย่างที่ (1) ที่กล่าวไว้ในตอนต้น (*เขายังกินอยู่*) แสดงความหมายว่ากริยานั้นได้เริ่มมาระยะหนึ่งแล้ว และยังคงดำเนินอยู่ หรือบอกความคงอยู่ของกริยานั้นว่ายังไม่ได้เปลี่ยนแปลงเป็นกริยาอื่น ส่วนตัวอย่างที่ (17) และ (18) แสดงความหมายว่ายังไม่เกิดขึ้น หรือแสดงว่ากริยานั้นได้กำหนดไว้แล้ว แต่ยังไม่ได้เริ่มทำหรือยังไม่เสร็จสิ้นลงไป (Tasanalai Boonyaoatipark, 1983)

3.3 คำบุพบท “ยัง”

ในภาษาไทย คำบุพบท “ยัง” จะมีตำแหน่งอยู่หลังคำกริยาหรือกริยาเรียงของประโยค เมื่อนำตัวอย่างคำว่า “ยัง” ที่เป็นคำบุพบทมาพิจารณาตามแนวคิดของ Fillmore (1970) พบว่าสามารถแสดงความสัมพันธ์เชิงการได้ 2 ประเภท

ประเภทแรก การกจุดหมาย (goal) ทำหน้าที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในลักษณะที่เป็นจุดสิ้นสุดของเหตุการณ์หรือการกระทำ โดยจุดหมายหรือจุดสิ้นสุดอาจจะเป็นสถานที่ เวลา หรือมนุษย์ ก็ได้ อีกประเภทหนึ่ง การกสถานที่ (locative) ทำหน้าที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคำนามกับคำกริยาในลักษณะที่บ่งบริเวณที่เกิดเหตุการณ์หรือการกระทำ

คำว่า “ยัง” ที่เป็นคำบุพบทนี้ พบตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน

ตัวอย่างสมัยสุโขทัย

(19) จึง**คลายังสุโขทัย** (ศรี)สัชชนาลัยกระทำสมภารบารมี.....

(ศิลาจารึกวัดเขากบ ด้านที่ 2)

(กรมศิลปากร, 2526: 187)

ตัวอย่างที่ (19) คำบุพบท “ยัง” บ่งการกจุดหมายที่เป็นสถานที่ มีความหมายที่เทียบได้กับคำบุพบท “สู่” และปรากฏร่วมกับกริยาที่แสดงการเคลื่อนที่ได้แก่ กริยา “คลา” ซึ่งหมายถึง ‘เคลื่อน’ ส่วนนามวลีที่อยู่ในตำแหน่งหลังคำบุพบท “ยัง” ได้แก่ “สุโขทัย” และ “(ศรี)สัชชนาลัย” ซึ่งบ่งสถานที่ที่เป็นจุดสิ้นสุดของการเคลื่อนที่

ตัวอย่างสมัยอยุธยา

(20) เพลาเปนอันคำ ลมพายุแลฝนก็ตกลงในราตรีนัน แลเศรษฐกิจดานัน จึงเอาทารกทั้งสองนั้น

นอนไว้ในใต้ออก ก็**ครอบทารกทั้งสองนั้นไว้ยังรุ่ง**

(ประชุมจดหมายเหตุสมัยอยุธยา ภาค 1, 2510: 39)

ตัวอย่างที่ (20) คำบุพบท “ยัง” บ่งการกจุดหมายที่เป็นเวลา มีความหมายที่เทียบได้กับคำบุพบท “จน, ถึง, จนถึง” และปรากฏร่วมกับกริยา “ทำรัง(อยู่)” ส่วนนามวลีที่อยู่ในตำแหน่งหลังคำบุพบท “ยัง” ได้แก่ “รุ่ง” ซึ่งแสดงเวลาที่เป็นจุดสิ้นสุดของเหตุการณ์

ตัวอย่างสมัยรัชกาลที่ 3

(21) อันตัวข้านี้**ทำรังอยู่ยังต้นเต้าร้างริมขอบหนอง** บัดนี้มาเที่ยวหาเกสรดอกสามหาวบริโภคเป็นอาหาร

(นิทานแทรกเรื่องนางนพมาศ)

(กรมศิลปากร, 2513: 77)

ตัวอย่างที่ (21) คำบุพบท “ยัง” บ่งการกสถานที่ มีความหมายที่เทียบได้กับคำบุพบท “ที่” และปรากฏร่วมกับกริยาที่แสดงการอยู่กับที่ ได้แก่ กริยา “ทำรัง(อยู่)” และ “พัก” ส่วนนามวลีบ่งสถานที่ที่อยู่ในตำแหน่งหลังคำบุพบท “ยัง” ได้แก่ “ต้นเต้าร้างริมขอบหนอง”

ตัวอย่างสมัยรัชกาลที่ 8

(22) ทูตอังกฤษก็ได้แต่**บอกไปยังรัฐบาลของตน** ว่าพระเจ้าสือทำให้บ้านเมืองเกิดยุคเชื่อง

(บันทึกรับสั่งสมเด็จพระมหากรุณาธิคุณ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สวรรคต)

(สมาคมประวัติศาสตร์ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ, 2550: 98)

ตัวอย่างที่ (22) คำบุพบท “ยัง” บ่งการกจุดหมายที่เป็นมนุษย์ มีความหมายที่เทียบได้กับคำบุพบท “ถึง” และปรากฏร่วมกับกริยาที่แสดงการสื่อสาร “บอก” และกริยาแสดงการเคลื่อนที่ “ไป” ส่วนนามวลีที่อยู่ในตำแหน่งหลังคำบุพบท “ยัง” คือ “รัฐบาลของตน” ซึ่งเป็นผู้รับการสื่อสารในครั้งนี้

นอกจากตัวอย่างที่ (22) แล้ว คำว่า “ยัง” ที่ปรากฏในตัวอย่างที่ (4) (*แจ้งความมายังท่านทั้งหลาย*) ก็จัดเป็นคำบุพบท “ยัง” ที่บ่งการกจุดหมายที่เป็นมนุษย์ซึ่งเป็นผู้รับการสื่อสารเช่นเดียวกัน

3.4 คำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง”

คำว่า “ยัง” ที่เป็นคำเชื่อมอนุพากย์จะมีหน้าที่สำคัญ ได้แก่ การเชื่อมโยงความ คือ เชื่อมโยงประโยคหรือกลุ่มของประโยคเข้าด้วยกัน และคำเชื่อมอนุพากย์นี้จะต้องไม่ใช่องค์ประกอบของภาคประธานหรือภาคแสดงของประโยค (เทพี จรัสจรัสเกียรติ, 2543: 2)

อนุพากย์ใดที่มีคำเชื่อมอนุพากย์ปรากฏ จะมีลักษณะสำคัญ คือ อนุพากย์นั้นจะต้องปรากฏร่วมกับอนุพากย์อื่นเสมอ หรือไม่สามารถปรากฏโดยลำพังได้ คำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง” นี้มักจะสามารถแทนที่ได้ด้วยคำว่า “ก็” หรือปรากฏร่วมกับคำว่า “ก็”

คำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง” พบตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน และจากตัวอย่างข้อมูล พบว่าคำว่า “ยัง” ในหมวดคำนี้ จะปรากฏได้ใน 2 บริบทหลัก ได้แก่ 1) อนุพากย์ที่ต่อเนื่องกันแสดงความสัมพันธ์แบบการเสริม การคล้ายตาม หรือการพูดไปในทางเดียวกัน และ 2) อนุพากย์ที่ต่อเนื่องกันแสดงความสัมพันธ์แบบการขัดแย้ง ซึ่งมีทั้งแบบขัดแย้งกับสิ่งที่ควรจะเป็น และขัดแย้งแบบเปรียบเทียบ ดังตัวอย่าง

ตัวอย่างสมัยสุโขทัย

(23) เจ้าศรีศรธรราชจุฬามณีหันหน้าไม้ ปักปิ่นปากจอบยิงถูกรู้น้ำมันข้างสายนั่นเดินเจ็บหนัก

หนาคนหนดินก็**ยัง**ช้อยแทงข้างสายนั่นจึงยกเพี้ยมุดป่าพงหนี ...

(ศิลาจารึกวัดศรีชุม ด้านที่ 1)

(กรมศิลปากร, 2526: 67)

จากตัวอย่างที่ (23) คำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง” ปรากฏร่วมกับคำเชื่อมอนุพากย์ “ก็” แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอนุพากย์แบบการเสริมว่า นอกจากข้างสหายจะโดนเจ้าศรีศรืธราชจุฬามณี “ยิ่งถูกรูน้ำมัน” แล้ว ข้างสหายก็ยิ่งถูกคนหนดิน “ช่วยแทง” (“ช่วยแทง”) อีกด้วย จะเห็นว่าเนื้อความเป็นไปในทางเดียวกัน กล่าวคือ ทั้ง 2 อนุพากย์ต่างแสดงเหตุการณ์ว่ามีการทำร้ายข้างสหาย

นอกจากตัวอย่างที่ (23) แล้ว คำว่า “ยัง” ที่ปรากฏในตัวอย่างที่ (2) ในตอนต้น (นอกจากโง่แล้ว ยังหยิ่งด้วย) ก็จัดเป็นคำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง” ที่แสดงการเสริมเช่นเดียวกัน

ตัวอย่างสมัยรัชกาลที่ 3

- (24) รับสั่งว่า สติปัญญาที่จะคิดตัดศิลาหรือทำร้าน จัดแจงเอาเป็นขึ้นไปยังให้หลายบอกเท่านั้น
ไม่ได้ นำแคนพระทัยนักหนา อ้ายแขกมันก็เป็นแต่ลูกเล็ก มันยังคิดการงานคนถูกผ่อนเร
มาช่วยกันทำพรักพร้อมได้

(จดหมายหลวงอุดมสมบัติ)

(หลวงอุดมสมบัติ 2530: 52)

จากตัวอย่างที่ (24) คำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง” ปรากฏเดี่ยว แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอนุพากย์แบบการขัดแย้งกับสิ่งที่ควรจะเป็น โดยผู้พูดเห็นว่าการที่อ้ายแขกเป็นลูกคนเล็ก ดังนั้นจึงไม่น่าที่จะ “คิดการงานคนถูกผ่อนเรมาช่วยกันทำพรักพร้อมได้” แต่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กลับผิดจากที่คาดหมาย เพราะอ้ายแขกกลับทำได้

ตัวอย่างสมัยรัชกาลที่ 5

- (25) ความมุ่งหมายที่ฝึกหัดให้ชาวเขาเข้าใจในทางแพทย์และรัฐบาลต้องจ่ายเงินมากในขั้นต้นนั้น
ก็โดยที่รัฐบาลเชื่อแน่ว่ายังถูกกว่าที่จะเรียกแพทย์ชาววิลันดามารับราชการ เพราะ
เงินเดือนชาวต่างประเทศแพงกว่ากันมาก

(รายงานขอสมัช ร.5)

(ชาณวิทย์เกษตรศิริ, บรรณาธิการ, 2546: 106)

จากตัวอย่างที่ (25) คำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง” ปรากฏร่วมกับคำบ่งชี้แสดงการเปรียบเทียบ “กว่า” แสดงความสัมพันธ์ระหว่างอนุพากย์แบบการขัดแย้งแบบเปรียบเทียบ กล่าวคือ แม้ว่าการใช้จ่ายในการฝึกหัดให้ชาวเขาเข้าใจในทางแพทย์จะต้องใช้เงินมาก แต่เมื่อเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายในการจ้างแพทย์ชาววิลันดาแล้ว ค่าใช้จ่ายอย่างแรกก็ถือว่าถูก

จากที่กล่าวไปข้างต้น จะเห็นว่าคำว่า “ยัง” ในแต่ละหน้าที่และความหมาย มีการปรากฏในช่วงสมัยต่าง ๆ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

หมวดคำและความหมายของ คำว่า “ยัง”	สุโขทัย	อยุธยา - ร.3	ร.4 - ร.8	ปัจจุบัน
คำกริยา(‘มีอยู่’)	<=====>			
คำกริยา(‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’)	<=====>			
คำกริยาการิต	<=====>			
คำช่วยกริยา	<=====>			
คำบุพบท	<=====>			
คำเชื่อมอนุพยางค์	<=====>			

ตารางที่ 1 แสดงการปรากฏของคำว่า “ยัง” ในแต่ละช่วงสมัย

4. คำว่า “ยัง” ที่มีคุณสมบัติของคำ 2 ชนิด

คำว่า “ยัง” ที่มีคุณสมบัติของคำ 2 ชนิดคือ คำว่า “ยัง” ที่อยู่ในบริบทซึ่งสามารถพิจารณาได้เป็น 2 หมวดคำหรือ 2 ความหมาย จากข้อมูลที่ปรากฏพบตัวอย่างของคำว่า “ยัง” ที่มีลักษณะดังกล่าว 4 แบบ ดังนี้

4.1 คำว่า “ยัง” ที่เป็นคำกริยาที่หมายถึง ‘มีอยู่’ หรือเป็นคำช่วยกริยา

ตัวอย่างสมัยสุโขทัย

- (26) ○ อนึ่งทนายดหนักหนา เอามาสทนายพระธาตุ ก่อใหม่เก่าแล้วเอามาต่อพระพุทธรูปหินอันหัก
อันพังบริบูรณ์แล้ว ปูนก็**ยัง**เหลือเลย ○

(ศิลาจารึกวัดศรีชุม ด้านที่ 2)

(กรมศิลปากร, 2526: 74)

ตัวอย่างสมัยรัชกาลที่ 5

- (27) แล้วไปดูค่ายหลวงซึ่งพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกตั้งรับพม่าครั้งหลังที่สุด
เชิงเนินดิน**ยัง**อยู่

(พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ คราวเสด็จมณฑลฝ่ายเหนือ)

(พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, 2547: 132)

ตัวอย่างที่ (26) และ (27) เป็นตัวอย่างในสมัยสุโขทัยและรัชกาลที่ 5 ซึ่งเป็นสมัยที่มีคำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’ และคำช่วยกริยา “ยัง” ปรากฏอยู่ในสมัยเดียวกัน

คำว่า “ยัง” ในตัวอย่างที่ (26) จึงอาจจะมีความเป็นไปได้ 2 กรณี กรณีแรก คำว่า “ยัง” เป็นคำกริยาที่หมายถึง ‘เหลือ’ หรือ ‘มี’ ปรากฏเป็นคำซ้อนเพื่อความหมายคู่กับคำว่า “เหลือ” อีกกรณีหนึ่ง คำว่า “ยัง” เป็นคำช่วยกริยา มีตำแหน่งหน้ากริยาหลัก “เหลือ”

ส่วนตัวอย่างที่ (27) คำว่า “ยัง” ก็อาจมีความเป็นไปได้ 2 กรณีเช่นกัน กรณีแรก คำว่า “ยัง” เป็นคำกริยาหลัก หมายถึง ‘มี’ ส่วนคำว่า “อยู่” ก็เป็นคำช่วยกริยา อีกกรณีหนึ่ง คำว่า “ยัง” เป็นเพียงคำช่วยกริยา และคำว่า “อยู่” ก็เป็นกริยาหลัก

4.2 คำว่า “ยัง” ที่ เป็นคำกริยาที่หมายถึง ‘มีอยู่’ หรือเป็นคำเชื่อมอนุพากย์

ตัวอย่างสมัยรัชกาลที่ 5

(28) ถ้าจะบอกอย่างพระณรงควิชิต ก็ต้องว่าพูดกันเรื่องกินเหล้า คือถามว่ากินเหล้าอะไร พอรับทุกอย่าง **อย่างหนึ่ง**นั้นเรียก คิอันติ คือเหล้าแดงที่เปนขวดปอง ๆ คอเล็ก มีฟางหุ้มอยู่ครึ่งขวด ... พอได้ชิมดู ดูรสชาติมันจืด ๆ แต่เขาว่าเหล้าอิตาเลียนแล้วไม่บอกรสแต่แรก เว้นแต่เมื่อง่าย ได้ซื้อเหล้าเช่นนี้สองขวด ให้แก่ฝรั่งนักเลงเหล้าที่เขาอยู่ในนั้นเปนที่พอใจ รินแล้วลุกขึ้นยืนดื่มให้พอ คราวนี้ได้ว่าซื้อ**อย่างที่สอง**ต่อไป เรียกว่า บาเบรา อามาบิลา สีเหลือง ๆ เปนอย่างว่าเหล้าขาว แล้วมอบให้ท่านพวกนักเลงเหล้าเหล่านั้นอีก **ยังอีกขวดหนึ่ง**ที่เป็นอย่างสามเรียกว่ามอสคาโต หวาน ก็ได้ให้ท่านพวกนักเลงเหล้าเหล่านั้นเขาอีกกว่าจะเปิดขวดที่สามแล้ว **ขวดที่หนึ่ง**เกือบหมด

(พระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้าน พระราชหัตถเลขา ฉบับที่ 10)

(พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, 2536: 147-148)

ตัวอย่างที่ (28) เป็นตัวอย่างในรัชกาลที่ 5 ซึ่งเป็นสมัยที่มีคำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’ และคำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง” ปรากฏอยู่ในสมัยเดียวกัน ดังนั้นคำว่า “ยัง” ในตัวอย่างนี้จึงมีความเป็นไปได้ 2 กรณี กรณีแรก คำว่า “ยัง” เป็นคำกริยาหลัก หมายถึง ‘มี’ นำหน้านามวลี “อีกขวดหนึ่งที่เป็นอย่างสาม” อีกกรณีหนึ่ง อาจพิจารณาว่าคำว่า “ยัง” นำหน้าอนุพากย์ “อีกขวดหนึ่งที่เป็นอย่างสามเรียกว่า...” โดยเป็นคำเชื่อมอนุพากย์ที่มีความหมายเทียบได้กับคำว่า “นอกจากนี้”

4.3 คำว่า “ยัง” ที่ เป็นคำกริยาที่หมายถึง ‘มีอยู่’ หรือเป็นคำกริยาการิต

ตัวอย่างรัชกาลที่ 7

(29) คุณสมบัติสำคัญของประธาน คือความประนีประนอม, ความหนักแน่น, และเที่ยงธรรม, ผู้ใดมีคุณสมบัติดังว่านี้ เมื่อเจนแก่หน้าที่บ้างแล้ว ก็อาจแสวงหาคุณสมบัติอย่างอื่นใส่ตัวได้ตามจำเป็น เพื่อ**ยัง**ตนให้สมแก่ตำแหน่ง

(สากลเทศบาล)

(หม่อมเจ้าสกลวรรณกร วรวรรณ และพระยาสุทรพิพิธ, 2547: 94)

ตัวอย่างที่ (29) เป็นตัวอย่างในรัชกาลที่ 7 ซึ่งเป็นสมัยที่มีคำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’ และคำกริยาการิต “ยัง” ปรากฏอยู่ในสมัยเดียวกัน คำว่า “ยัง” ในตัวอย่างนี้จึงมีความเป็นไปได้ 2 กรณี กรณีแรก คำว่า “ยัง” หมายถึง ‘มีอยู่’ ซึ่งทดสอบด้วยการแทนที่ด้วยคำกริยา ‘คง’ หรือ ‘ดำรง’ อีกกรณีหนึ่ง

คำว่า “ยัง” เป็นคำกริยาการิต มีความหมายว่า ‘ทำ, กระทำ’ ปรากฏในโครงสร้าง [“ยัง” + นามวลี + “ให้” + กริยาวลี]

4.4 คำว่า “ยัง” ที่เป็นคำกริยาที่หมายถึง ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ หรือเป็นคำบุพบท

ตัวอย่างสมัยรัชกาลที่ 3

(30) อันว่าพญาหัสตินสุประดิษฐ์ สลิตยังแดนป่าพระหิมพานต์ ย่อมบริบูรณ์ด้วยน้ำทิพย์ภูษา
หาวมิได้ขัดสน สะพรั่งพร้อมด้วยคชาชาติหลายพังทั้งหลายซึ่งเป็นยศบริวาร ก็ปราศจาก
ภัยอันตรายมีแต่เกษมสุขบันเทิงเร็นรื่นสันกาลเป็นกิจ

(นิทานแทรกเรื่องนางนพมาศ)

(กรมศิลปากร, 2513: 60)

ตัวอย่างที่ (30) เป็นตัวอย่างในสมัยรัชกาลที่ 3 ซึ่งเป็นสมัยที่มีคำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ และคำบุพบท ปรากฏอยู่ในสมัยเดียวกัน

คำว่า “ยัง” ในตัวอย่างที่ (30) จึงอาจจะมีความเป็นไปได้ 2 กรณี กรณีแรก คำว่า “ยัง” เป็นคำกริยาที่เทียบได้กับกริยา “อยู่” ปรากฏร่วมกับกริยา “สลิต” เป็นหน่วยสร้างกริยาเรียง หรืออาจจะพิจารณาว่าเป็นการซ้อนคำเพื่อความหมายก็ได้ เนื่องจาก “สลิต” ก็มีความหมายที่แสดงการ ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ เช่นกัน อีกกรณีหนึ่ง คำว่า “ยัง” เป็นบุพบท ซึ่งเทียบได้กับคำบุพบท “ที่” หรือ “ณ” มีตำแหน่งหลังกริยา “สลิต” ซึ่งเป็นกริยาหลักของประโยค

คำว่า “ยัง” ที่มีคุณสมบัติของคำ 2 ชนิด หรือคำว่า “ยัง” ที่อยู่ในบริบทซึ่งเกิดความกำกวมในการพิจารณาหน้าที่หรือความหมายนี้ บางคนอาจจะเห็นว่าเป็นคำที่ทำให้เกิดปัญหาหรือข้อถกเถียงในการจำแนกหมวดคำ

อย่างไรก็ตาม ในมุมมองของการศึกษาเรื่องพัฒนาการของคำ คำที่มีคุณสมบัติของคำ 2 ชนิด ถือว่าเป็นตัวอย่างที่มีความสำคัญมาก เพราะทำให้เห็นรอยต่อ เห็นจุดเชื่อมโยงของพัฒนาการของคำ หรือเห็นการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไป เพราะสะท้อนให้เห็น “ขั้นตอนระหว่างกลาง” ของการเปลี่ยนแปลงจากความหมายหรือหน้าที่หนึ่งไปเป็นอีกความหมายหรืออีกหน้าที่หนึ่งได้ (Hopper และ Traugott, 2003: 49)

ดังที่กล่าวไปข้างต้นว่าคำว่า “ยัง” มีหลายหน้าที่และหลายความหมาย หากจำแนกเป็นประเภทย่อย จะพบว่าคำว่า “ยัง” แยกได้เป็น 6 แบบ ได้แก่

- 1) คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’
- 2) คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’
- 3) คำกริยาการิต “ยัง”

- 4) คำช่วยกริยา “ยัง”
- 5) คำบุพบท “ยัง”
- 6) คำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง”

เมื่อคำว่า “ยัง” มีหลายหน้าที่และหลายความหมายเช่นนี้ เราจะทราบได้อย่างไรว่าหน้าที่หรือความหมายใด ควรมีการพัฒนาการที่อยู่ในเส้นทางเดียวกัน ตัวอย่างของคำว่า “ยัง” ที่มีคุณสมบัติของคำ 2 ชนิดทั้ง 4 แบบข้างต้นนี้เอง ที่จะทำให้สามารถจับคู่ได้ว่าคำว่า “ยัง” คู่ใดควรจะมีการพัฒนาการซึ่งอยู่ในเส้นทางเดียวกัน ดังนี้

- คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’ จับคู่กับ คำช่วยกริยา “ยัง”
- คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’ จับคู่กับ คำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง”
- คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’ จับคู่กับ คำกริยาการิต “ยัง”
- คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ จับคู่กับ คำบุพบท “ยัง”

ส่วนการจะตัดสินว่าหน้าที่หรือความหมายใดเกิดก่อนหรือเกิดหลัง จะต้องอาศัยข้อมูลเชิงประวัติ และแนวคิดทฤษฎีเรื่องการกลายเป็นคำไวยากรณ์มาช่วยในการวิเคราะห์

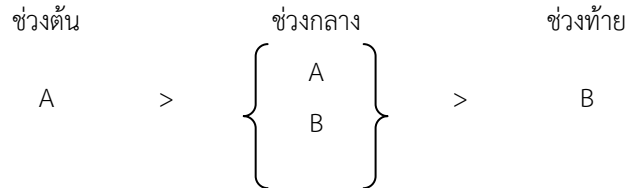
5. การกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ยัง”

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลเชิงประวัติดังที่ปรากฏในตารางที่ 1 และพัฒนาการของคำว่า “ยัง” ที่ได้จับคู่ไว้ข้างต้น จะเห็นว่าพัฒนาการของคำว่า “ยัง” ในแต่ละเส้นทาง มีลักษณะดังนี้

เส้นทางที่	สุโขทัย	อยุธยา - ร.3	ร.4 - ร.8	ปัจจุบัน
1	คำกริยา “ยัง” (‘มีอยู่’) คำช่วยกริยา “ยัง”			คำช่วยกริยา “ยัง”
2	คำกริยา “ยัง” (‘มีอยู่’) คำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง”			คำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง”
3	คำกริยา “ยัง” (‘มีอยู่’)	คำกริยา “ยัง” (‘มีอยู่’) คำกริยาการิต “ยัง”		คำกริยาการิต “ยัง”
4	คำกริยา “ยัง” (‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’) คำบุพบท “ยัง”		คำบุพบท “ยัง”	

ตารางที่ 2 พัฒนาการของคำว่า “ยัง” ในแต่ละเส้นทาง

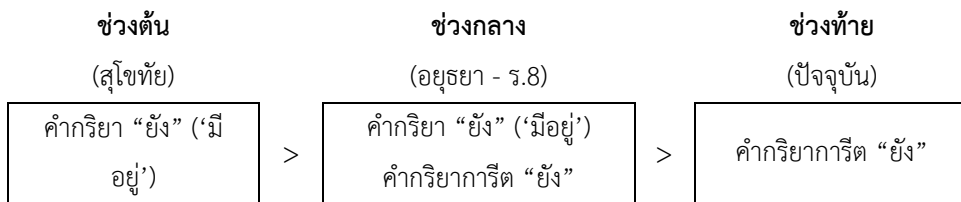
ดังที่กล่าวไปในช่วงต้นว่าโดยทั่วไป พัฒนาการของคำซึ่งมีลักษณะที่เป็นธรรมชาติ จะมีลักษณะที่เป็นแบบค่อยเป็นค่อยไป (Hopper และ Traugott, 2003: 49) ในลักษณะต่อไปนี้

เมื่อนำข้อมูลในตารางที่ 2 มาวิเคราะห์ร่วมกับพัฒนาการของคำที่เป็นแบบค่อยเป็นค่อยไปข้างต้น จะพบว่าการปรากฏของคำว่า “ยัง” แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ (สุรีเนตร จรัสจรูญเกียรติ, 2558)

5.1 ลักษณะการปรากฏของคำว่า “ยัง” ที่แสดงให้เห็นพัฒนาการทั้งเส้นทาง

เส้นทางการเปลี่ยนแปลงของคำว่า “ยัง” ที่แสดงให้เห็นพัฒนาการทั้งเส้นทางนี้ ได้แก่ เส้นทางที่ 3

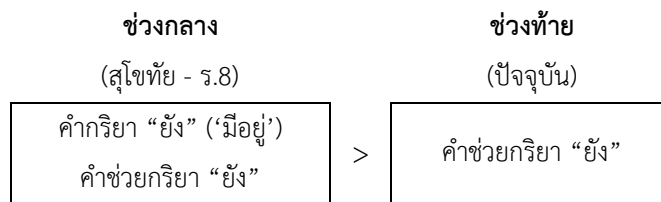
เส้นทางที่ 3 คือ เส้นทางที่ทำให้เห็นกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ทั้งเส้นทาง ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงแบบทิศทางเดียว จากคำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายประจำคำว่า ‘มีอยู่’ ไปเป็นคำกริยาการิตซึ่งเป็นคำกริยาที่แสดงหน้าที่ทางไวยากรณ์ พัฒนาการในเส้นทางนี้ถือเป็นการกลายเป็นคำไวยากรณ์แบบที่ยังไม่ข้ามหมวดคำ ถือเป็นการเปลี่ยนแปลงจากคำที่มีความเป็นไวยากรณ์น้อยไปเป็นคำที่มีความเป็นไวยากรณ์มากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงของคำว่า “ยัง” ในเส้นทางนี้ ผ่านกระบวนการดูดซับความหมายปริบท (absorption of contextual meaning) ซึ่งหมายถึง การเปลี่ยนแปลงความหมายที่เกี่ยวกับปริบทแวดล้อม โดยคำจะสูญเสียความหมายเดิมไป แล้วไปดูดซับความหมายของปริบทแวดล้อมที่คำคำนั้นปรากฏ (Bybee, Perkins, และ Pagliuca, 1994) กล่าวคือ คำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายประจำคำว่า ‘มีอยู่’ เมื่อไปปรากฏในโครงสร้างการิต [“ยัง” + นามวลี + “ให้” + กริยาวลี] (ดูตัวอย่างที่ (29)) ทำให้คำกริยา “ยัง” ค่อย ๆ สูญเสียความหมายประจำคำไป แล้วไปดูดซับความหมายทางไวยากรณ์จากปริบทดังกล่าวแทน จนเปลี่ยนแปลงไปเป็นคำกริยาการิตอย่างสมบูรณ์ในที่สุด

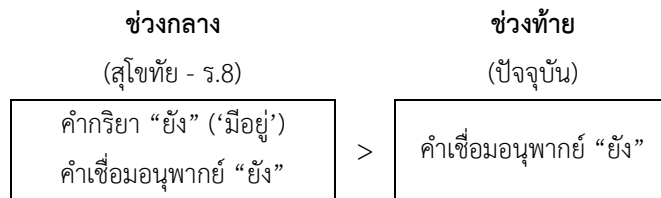
5.2 ลักษณะการปรากฏของคำว่า “ยัง” ที่แสดงให้เห็นพัฒนาการเฉพาะช่วงกลางและช่วงท้าย

เส้นทางการเปลี่ยนแปลงของคำว่า “ยัง” ที่แสดงให้เห็นพัฒนาการเฉพาะช่วงกลางและช่วงท้าย ได้แก่ เส้นทางที่ 1 เส้นทางที่ 2 และเส้นทางที่ 4 ข้อมูลลักษณะนี้ถือว่าเป็นข้อมูลที่ทำให้เกิดปัญหาในการวิเคราะห์พัฒนาการของคำ เนื่องจากการปรากฏของคำว่า “ยัง” ไม่ได้แสดงให้เห็นว่าหน้าที่หรือความหมายใดเกิดขึ้นก่อน เนื่องจากข้อมูลที่เก่าแก่ที่สุด ซึ่งได้แก่ ข้อมูลในสมัยสุโขทัย ก็ปรากฏให้เห็นทั้ง 2 หน้าที่แล้ว

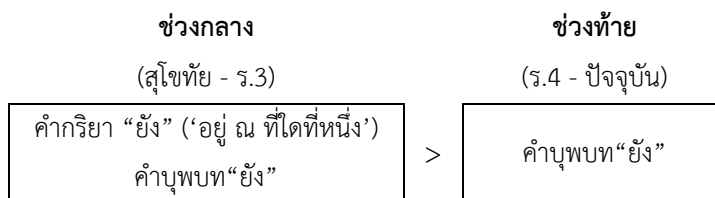
เส้นทางที่ 1

เส้นทางที่ 2

เส้นทางที่ 4

เมื่อข้อมูลเชิงประวัติไม่สามารถระบุได้ว่าคำว่า “ยัง” ในหน้าที่ใดเกิดขึ้นก่อน ผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดทฤษฎีเรื่องการกลายเป็นคำไวยากรณ์มาสันนิษฐานพัฒนาการในช่วงต้นของแต่ละเส้นทาง

Hopper และ Traugott (2003) ได้กล่าวว่า “การกลายเป็นคำไวยากรณ์” อาจมองว่าเป็นแนวทางการศึกษา (research framework) ปรากฏการณ์ทางภาษาแนวหนึ่งหรือมองว่าเป็นตัวปรากฏการณ์ทางภาษาก็ได้ (กึ่งกาญจน์ เทพกาญจน์, 2559: 14) การกลายเป็นคำไวยากรณ์ถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงทางภาษาที่มีลักษณะที่เป็นธรรมชาติ มีความเป็นสากล เกิดได้กับภาษาทุกกลุ่มทุก

ประเภท (Heine และ Kuteva, 2007) งานวิจัยต่าง ๆ จึงมักใช้แนวคิดทฤษฎีเรื่องการกลายเป็นคำไวยากรณ์มาสนับสนุนหรือช่วยในการอธิบายพัฒนาการของคำ

หากนำแนวคิดทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์มาวิเคราะห์เส้นทางที่ 1 เส้นทางที่ 2 และเส้นทางที่ 4 ว่าหน้าที่หรือความหมายใดที่เกิดขึ้นก่อน ก็น่าจะได้แก่ คำกริยา “ยัง” ที่มีความหมายว่า ‘มีอยู่’ และ ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ เนื่องจากเป็นคำเนื้อหา ส่วนคำช่วยกริยา คำบุพบท และคำเชื่อมอนุพจน์ก็น่าจะเป็นคำที่เกิดขึ้นทีหลัง เนื่องจากจัดอยู่ในหมวดคำไวยากรณ์

การเปลี่ยนแปลงของคำว่า “ยัง” ในทั้ง 3 เส้นทางนี้น่าจะผ่านกระบวนการเกิดความหมายทั่วไป (generalization) ซึ่งหมายถึงการที่คำได้สูญเสียความหมายเดิมที่มีความเฉพาะเจาะจงไป จนมีความหมายกลาง ๆ และมีความทั่วไปมากขึ้น ทำให้สามารถใช้ในบริบทที่กว้างขึ้นหรือปรากฏร่วมกับคำอื่นได้หลากหลายขึ้น (Bybee, Perkins, และ Pagliuca, 1994)

การกลายเป็นคำไวยากรณ์จากคำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’ ไปเป็นคำช่วยกริยา “ยัง” เริ่มต้นจากคำกริยา “ยัง” ซึ่งสามารถปรากฏเดี่ยวและมีความหมายว่า ‘มีอยู่’ ได้ไปปรากฏในตำแหน่งหน้าคำกริยาที่มีความหมายเหมือนหรือใกล้เคียงกันเช่น “เหลือ” หรือ “อยู่” (ดูตัวอย่างที่ (26) และ (27)) ทำให้คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’ เริ่มสูญเสียคุณสมบัติของการแสดงเนื้อความในตัวเองไป ส่งผลให้เกิดความกำกวมในการตีความ คือ สามารถตีความว่าเป็นได้ทั้งคำกริยาและคำช่วยกริยา จากนั้นเมื่อคำว่า “ยัง” ไปปรากฏหน้าคำกริยาอื่น ๆ ก็ทำให้สูญเสียความหมายแสดงเนื้อความไปโดยสมบูรณ์ โดยเปลี่ยนไปแสดงการ ‘มีอยู่’ หรือ ‘คงอยู่’ ของคำกริยาที่คำว่า “ยัง” ไปปรากฏร่วมแทน

การกลายเป็นคำไวยากรณ์จากคำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’ ไปเป็นคำเชื่อมอนุพจน์ “ยัง” ก็เป็นไปได้ในทำนองเดียวกันปัจจัยที่เอื้อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนี้ คือ การที่คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’ สามารถปรากฏอยู่ใน “หน่วยสร้างปรากฏ” (existential construction) ได้ (Iwasaki และ Ingkaphirom, 2005: 364) หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าคำกริยา “ยัง” นี้สามารถปรากฏในตำแหน่งหน้านามวลีที่เป็นประธานของประโยคได้ (ดูตัวอย่างที่ (5) ถึง (7)) จากนั้นคำว่า “ยัง” ก็ได้ไปปรากฏในตำแหน่งหน้าหน่วยที่สามารถพิจารณาได้เป็นได้ทั้งนามวลีหรืออนุพจน์ (ดูตัวอย่างที่ (28)) จึงส่งผลให้คำว่า “ยัง” เริ่มมีการแสดงเนื้อความที่ไม่ชัดเจน ทำให้สามารถวิเคราะห์ว่าเป็นได้ทั้งคำกริยาและคำเชื่อมอนุพจน์ ต่อมาเมื่อคำว่า “ยัง” ไปปรากฏหน้าหน่วยที่สามารถวิเคราะห์ได้ว่าเป็นอนุพจน์เท่านั้น ก็ทำให้สูญเสียความหมายแสดงเนื้อความไปโดยสมบูรณ์ จากเดิมที่เคยแสดงเนื้อความว่า ‘มีอยู่’ ได้ด้วยตัวเอง ก็กลายเป็นแสดงการ ‘มีอยู่’ ของเหตุการณ์ หรือการ ‘มีอยู่’ ของอนุพจน์ที่ตามหลังคำว่า “ยัง” แทน

ส่วนการกลายเป็นคำไวยากรณ์จากคำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ ไปเป็นคำบุพบท “ยัง” เริ่มต้นเมื่อคำว่า “ยัง” ไปปรากฏในตำแหน่งหลังคำกริยาที่แสดงการอยู่กับที่ เช่น คำกริยา “สถิต” แล้วทำให้เกิดการตีความได้ 2 แบบ เป็นได้ทั้งคำกริยาที่หมายถึง ‘อยู่’ และเป็นคำบุพบทที่หมายถึง ‘ที่’ หรือ ‘ณ’ (ดูตัวอย่างที่ (30)) จากนั้นเมื่อคำว่า “ยัง” ไปปรากฏในตำแหน่งหลังคำกริยาอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คำกริยาแสดงการเคลื่อนที่ ทำให้คำว่า “ยัง” สูญความหมายแสดงเนื้อความไปโดยสมบูรณ์ และได้กลายเป็นคำบ่งชี้ที่แสดงจุดหมายของการเคลื่อนที่แทน

6. บทสรุป

จากการศึกษาข้อมูลคำว่า “ยัง” ตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน พบว่าคำว่า “ยัง” ปรากฏอยู่ในหมวดคำได้ทั้งสิ้น 4 หมวดคำ ได้แก่ คำกริยา คำช่วยกริยา คำบุพบท และคำเชื่อมอนุพากย์ โดยคำว่า “ยัง” ที่เป็นคำกริยา มีความหมายย่อย 3 ความหมาย ได้แก่ ความหมายประจำคำว่า ‘มีอยู่’ ความหมายประจำคำว่า ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ และความหมายทางไวยากรณ์ที่บ่งการิต

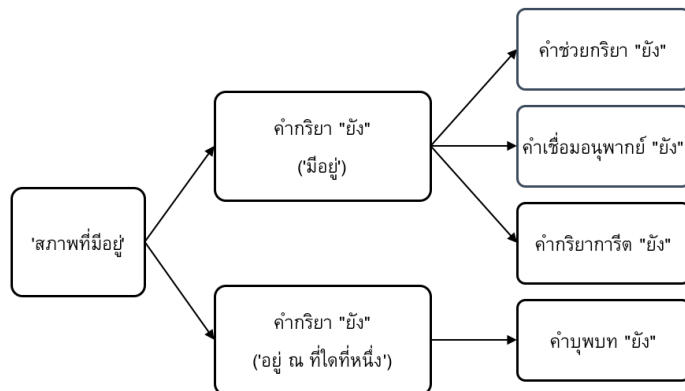
เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงประวัติร่วมกับแนวคิดทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์ พบว่าพัฒนาการของคำว่า “ยัง” สามารถจำแนกได้เป็น 4 เส้นทาง ในจำนวน 4 เส้นทางนี้ มีเส้นทางที่ 3 (คำกริยา “ยัง” ‘มีอยู่’ > คำกริยาการิต “ยัง”) เท่านั้น ที่การปรากฏของข้อมูลทำให้เห็นพัฒนาการทั้งเส้นทางหรือเห็นการเปลี่ยนแปลงที่ผ่านกระบวนการกลายเป็นคำไวยากรณ์ได้อย่างชัดเจน ในขณะที่อีก 4 เส้นทางที่เหลือนั้น ข้อมูลเชิงประวัติไม่ได้แสดงให้เห็นว่าหน้าที่หรือความหมายใดเกิดก่อน จึงต้องใช้แนวคิดทฤษฎีการกลายเป็นคำไวยากรณ์มาช่วยในการสันนิษฐาน ทำให้สรุปพัฒนาการหรือทิศทางของการเปลี่ยนแปลงได้ ดังนี้

เส้นทางที่ 1: คำกริยา “ยัง” ‘มีอยู่’ > คำช่วยกริยา “ยัง”

เส้นทางที่ 2: คำกริยา “ยัง” ‘มีอยู่’ > คำเชื่อมอนุพากย์ “ยัง”

เส้นทางที่ 4: คำกริยา “ยัง” ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ > คำบุพบท “ยัง”

เมื่อนำพัฒนาการทั้ง 4 เส้นทาง มาแสดงให้เห็นแผนภูมิเดียวกัน จะได้เห็นภาพพัฒนาการหรือเส้นทางของการกลายเป็นคำไวยากรณ์ของคำว่า “ยัง” ได้ชัดเจนมากขึ้น ดังนี้

แผนภาพที่ 1 เส้นทางการกลายbecomeคำไวยากรณ์ของคำว่า “ยัง”

จากแผนภูมิข้างต้น จะเห็นว่าคำว่า “ยัง” มีพัฒนาการที่แยกออกเป็น 2 เส้นทางหลัก เส้นทางแรกมีจุดเริ่มต้นเดียวกัน คือ เริ่มจากคำเนื้อหาอย่างคำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’ ได้พัฒนาไปเป็นคำไวยากรณ์ต่าง ๆ ได้แก่ คำช่วยกริยา คำเชื่อมอนุพากย์ และคำกริยาการิตส่วนอีกเส้นทางหนึ่งเริ่มจากคำเนื้อหาเช่นกัน ได้แก่ คำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ โดยได้พัฒนาไปเป็นคำไวยากรณ์อย่างคำบุพบท

ถึงแม้ว่าพัฒนาการของคำว่า “ยัง” จะแยกออกเป็น 2 เส้นทาง แต่คำกริยาที่เป็นต้นกำเนิดของแต่ละเส้นทางก็มีความสัมพันธ์กัน คือ ต่างก็มีความหมายว่า ‘สภาพที่มีอยู่’ ร่วมกัน (ในกรณีของคำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ ก็แสดงการ ‘มีอยู่’ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งแบบระบุสถานที่)

เมื่อคำว่า “ยัง” ในความหมายและหน้าที่ต่าง ๆ มีพัฒนาการที่สัมพันธ์กันจึงสรุปได้ว่าคำว่า “ยัง” เหล่านี้จัดอยู่ในกลุ่มคำหลายความหมาย ทั้งยังเป็นคำหลายหน้าที่ด้วย ไม่ได้เป็นเพียงคำพ้องรูปพ้องเสียง

จากศึกษาข้างต้น สะท้อนให้เห็นว่าการศึกษาภาษาในอดีตมีความสำคัญ เพราะสามารถอธิบายปรากฏการณ์ของภาษาไทยปัจจุบันได้ (Romaine, 1980 อ้างถึงใน อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2549: 121) หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่าการศึกษาข้อมูลย้อนไปในอดีต ทำให้เห็นหลักฐานหรือร่องรอยว่าคำว่า “ยัง” ที่ปรากฏใช้อยู่ในปัจจุบันมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ในกรณีของคำว่า “ยัง” หากพิจารณาจากคำว่า “ยัง” ที่ปรากฏในปัจจุบันเพียงอย่างเดียว อาจจะทำให้หาความสัมพันธ์หรือจุดเชื่อมโยงระหว่างหน้าที่หรือความหมายต่าง ๆ ได้ยาก เนื่องจากคำกริยา “ยัง” ที่หมายถึง ‘มีอยู่’ และ ‘อยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่ง’ ซึ่งเป็นจุดที่เชื่อมคำว่า “ยัง” ทั้งหมดเข้าด้วยกัน ได้สูญการใช้ไปจากปัจจุบันแล้ว

เอกสารอ้างอิง

- กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนา. (2559). *Grammaticalization กระบวนการกลายเป็นรูปไวยากรณ์*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ ฝ่ายวิจัย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. (2536). *พระราชนิพนธ์เรื่องไกลบ้าน เล่ม 1*. กรุงเทพฯ: บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์ พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).
- จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. (2547). “พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าฯ คราวเสด็จมณฑลฝ่ายเหนือ.” ใน ศรินันท์บุญศิริ, บรรณาธิการ. *รวมบทความประวัติศาสตร์ ฉบับพิเศษ*. กรุงเทพฯ: สมาคมประวัติศาสตร์ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ภาควิชาภาษาศาสตร์. (2556). *โครงการคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ*. จาก <http://www.arts.chula.ac.th/~ling/TNCII/>
- ชาลววิทย์เกษตรศิริ, บรรณาธิการ.(2546). *รายงานข่าวสมัย ร.5*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโตโยต้าประเทศไทย.
- เทพี จรัสจรัสเกียรติ. (2543). *หน่วยเชื่อมโยงปริจเฉทภาษาไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงปัจจุบัน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุชฎบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประชุมจดหมายเหตุ สมัยอยุธยา ภาค 1.(2510). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี.
- ประชุมพงษาวดาร ภาคที่ 4. (2459). พระนคร : โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร.
- ประสิทธิ์ แสงทับ, บรรณาธิการ.(2550). *ประชุมพระราชปวงษา เล่ม 2*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- พระราชปวงษาในชั้นกรุงรัตนโกสินทร์ เล่ม 2. 2513. กรุงเทพฯ: องค์การค้าคุรุสภา.
- เพียรศิริวงศ์วิภาณนท์. (2545). “หน่วยที่ 13: ความหมาย”. ใน *เอกสารการสอนชุดวิชา ภาษาไทย 3 หน่วยที่ 7-15*, หน้า 287-368. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มิ่งมิตร ศรีประสิทธิ์. (2546). *การศึกษาเชิงประวัติของคำว่า แล้ว อยู่ อยู่แล้ว*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2550). *กฎหมายตราสามดวง ฉบับราชบัณฑิตยสถาน จัดพิมพ์ตามต้นฉบับหลวง เล่ม 1 และ เล่ม 2*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- ราชเลขาธิการ, สำนัก. 2539. *หนังสือ COURT ข้าราชการ เจ้านาย 11 พระองค์ทรงช่วยกันแต่ง เล่ม 1*. ม.ป.ท.

- วชิรญาณเล่ม 8. (2435). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พระเทพผลูปบางลำพูล่าง.
- วิจิตรนัฏ ภาณุพงศ์. (2538). *โครงสร้างภาษาไทย: ระบบไวยากรณ์*. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิภา วงศ์สันติวิณิช. (2526). *คำกริยาการีตในภาษาไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิลปากร, กรม. (2503). *จดหมายเหตุความทรงจำของกรมหลวงนรินทรเทวี และพระราชวิจารณ์ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- ศิลปากร, กรม. (2513). *นางนพมาศ*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- ศิลปากร, กรม. (2526). *จารึกสมัยสุโขทัย*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- ศิลปากร, กรม. (2530). *จดหมายเหตุ รัชกาลที่ 3 เล่ม 3*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- ศุภชัย ตั้ววิชัย. (2557). มโนทัศน์พื้นที่ในภาษาไทย: กรณีศึกษาคำว่า “หลัง” ที่ปรากฏในเว็บไซต์พันทิปดอทคอม. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 6(1), 131-148.
- สกลวรรณกร วรวรรณ, หม่อมเจ้า และสุนทรพิพิธ, พระยา. 2547. *สากลเทศบาล*. กรุงเทพฯ: สมาคมมิตรภาพญี่ปุ่น-ไทย.
- สมาคมประวัติศาสตร์ในพระราชูปถัมภ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. (2550). *บันทึกรับสั่งสมเด็จพระเจ้า กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ประทาน ม.ร.ว. สุนนชาติ สวัสดิ์กุล*. กรุงเทพฯ: สมาคมประวัติศาสตร์.
- สุรีเนตร จรัสจรัสเกียรติ (2551). “ยัง”: การศึกษาเชิงประวัติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรีเนตร จรัสจรัสเกียรติ (2555). *พัฒนาการของคำว่า “เป็น” ในภาษาไทย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุรีเนตร จรัสจรัสเกียรติ (2558). *แนวทางการศึกษาพัฒนาการของคำหลายความหมายหรือคำหลายหน้าที่ในภาษาไทย*. *วรรณวิทัศน์*, 15, 135-156.
- โสรัจ เรืองมณี. (2553). *ความหมายของคำว่า ดุเดือด ‘ได้’ ในภาษาเวียดนาม : การศึกษาตามแนวภาษาศาสตร์ปริชาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2549). *กว่าจะเป็นนักภาษาศาสตร์*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุดมสมบัติ, หลวง. (2530). *จดหมายเหตุอุดมสมบัติ*. กรุงเทพฯ: บริษัท วิคตอรีฟาวเวอร์พอยท์ จำกัด.

References

- Boonyaoatipark, Tasanalai. (1983). *A study of aspect in Thai*. Doctoral Dissertation, University of London.
- Bybee, J., Perkins, R., and Pagliuca, W. (1994). *The Evolution of grammar: Tense, aspect and modality in the languages of the world*. Chicago: Chicago University press.
- Evans, V. (2007). *A Glossary of Cognitive Linguistics*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Fillmore, Charles. (1970). Some problems for case grammar. *Working Papers in Linguistics*. Ohio State University 10: 245-265.
- Fries, Charles Carpenter. (1952). *The structure of English: An Introduction to the Construction of English Sentences*. New York: Harcourt, Brace & World.
- Heine, B., and Kuteva, T. (2002). *World lexicon of grammaticalization*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hopper, P.J. and Traugott, E.C. (2003). *Grammaticalization*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Iwasaki,S. and Ingkaphirom,P. (2005). *A reference grammar of Thai*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kurylowicz, J. (1965). The Evolution of Grammatical Categories. *Diogenes*57: 55-71
- Lyons, J. (1995). *Linguistic Semantics: An Introduction*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Romaine, Suzanne. 1980. The Relative Clause Marker in Scots English: Diffusion, Complexity, and Style as Dimensions of Syntactic Change. *Language in Society* 9.2: 221-47.
- Taylor, J.R. (2003). *Linguistic Categorization*. Oxford: OUP Oxford.